

З М І С Т

МЕТОДОЛОГІЯ ІСТОРІЇ

П.А. Кравченко, А.І. Мельник

Аналіз історичного процесу в українській історичній та філософській думці на межі ХІХ — ХХ століть 5

СТАТТІ І СТУДІЇ

В.І. Лахно

Чисельність і статевовікова структура полтавських остарбайтерів у контексті демографічного аналізу 20

ПОВІДОМЛЕННЯ

Д.А. Чернієнко

Українські селяни на Південному Приураллі: основні етапи переселення та особливості матеріальної культури 29

В.В. Куйбіда

Народно-науковий етап становлення природознавства 38

Ф.І. Ленченко

Виникнення і діяльність Київської спілки споживчих товариств (1908-1913 роки) 46

К.В. Нікітенко

Розв'язання проблеми кадрів фінансово-банківської системи УСРР в умовах перших п'ятирічок 55

СЛОВО МОЛОДОГО АВТОРА

В.В. Нагорний

Розгляд судових справ за участю православних сектантів українських губерній Російської імперії в ХІХ столітті: особливості процесуального провадження 66

І.В. Якимчук

Перша світова війна мовою неформальної комунікації 78

О.А. Гура

Взаємовідносини радянської держави і римо-католицької церкви в УСРР у дослідженнях сучасної української історіографії 87

ОСВІТА І КУЛЬТУРА

Л.М. Овчаренко

Гончарна освіта в містечку Глинськ Роменського повіту Полтавської губернії (1918-1933 роки) 99

О.В. Лук'яненко

Лаврентій Берія: героїзація та анафема у свідомості освітян 109

ІСТОРІЯ РЕЛІГІЇ І ЦЕРКВИ

Л.І. Шаповал

З історії церков в Опішні (Полтавщина) у XVIII — XIX століттях
за матеріалами «Полтавських єпархіальних відомостей» 116

Р.А. Сітарчук, А.Ю. Мельничук

Історія православ'я на Машівщині 125

НАЦІОНАЛЬНІ МЕНШИНИ В УКРАЇНІ

В.Є. Поляков

Єврейський фактор в окупації Криму та партизанському русі
1941-1944 років 133

ПИТАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ІСТОРІЇ

І.В. Цебрій

Роль Алкуїна Йорського в упровадженні ірландської вченої традиції
в духовне життя імперії Карла Великого 139

Ю.В. Вільховий

Східна Німеччина в перші роки радянської окупації: новий погляд
на особливості формування суспільного ладу 147

З ІСТОРІЇ ПОЛТАВСЬКОГО ПЕДУНІВЕРСИТЕТУ

Б.В. Год, О.П. Єрмак, П.В. Киридон

Полтавський педуніверситет на зламі століть 157

ХРОНІКА

О.В. Безверхий, Ю.Д. Москаленко

Полтава. Фото минулих років 170

В.М. Снігуренко

Маловідомі спогади про В.Г. Короленка 172

КРИТИКА ТА БІБЛІОГРАФІЯ

О.В. Коваленко

Гавриш П.Я., Копил В.В. Загадка стародавнього Гелона. —
Полтава: Дивосвіт, 2010. — 212 с. 177

В.П. Капелюшний, А.О. Єрмолаєва

Капустник Ю.А. История Великой Северной войны.
1700-1721 гг. — Полтава: Оріяна, 2009. — 272 с. 179

П.П. Панченко, Ю.В. Вільховий

Алексеев Ю.Н. Украина и европейский глобализм (1989-2009):
Монография / Ю.Н. Алексеев. — К.: КСУ, 2010. — 416 с. 181

Довідка про авторів 184

Орієнтири для авторів збірника «Історична пам'ять» 186